

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 12 kor.
Fél évre . . . 6 „
Negyed évre . . . 3 „
Egy szám ára 20 fill.

»«

Hirdetések

és nyiltéri közlemények
jutányosan közöltetnek.

VÉGVIDÉK

Politikai hetilap.

Szerkesztőség

és
kiadóhivatal

Gromon-utca 2. sz. a.

Wittigschlager K. ezégnél.

»«

Közlemények, előfizetési és
hirdetési díjak, úgy a lap
szétküldésére vonatkozó
panaszok a kiadóhivatalba
küldendők.

Megjelenik:

minden vasárnap reggel.

Felelős szerkesztő:

Feymann Gyula

ügyvéd.

Hirdetések

Wittigschlager K. könyvkereskedésében is felvételnek
Gromon-utca 2. szám.

A népiskola fontossága.

Az a fáradozás, hogy a népiskola értékét helyes világításba állítsuk, sokakra nézve nagyon feleslegesnek fog látszani. De itt is megint csak igaz van a régi közmondásnak: „superflua non nocent.“ azaz: a felesleges nem árt. „Általános igazságok“-nál szokás a szavaknak papagály módjára való ledarálásával megelőgedni, a nélkül, hogy mélyebb értelmük fölött alaposabban gondolkodnánk. A népiskola értéke és fontossága nálunk összehasonlíthatatlanul nagyobb, mint a legtöbb más államban. Nálunk a népiskola a legdusabb áldásokat ajándékozó, a legjótékonyabb nemzeti eszköz, és ezért rá nézve nem érvényes az a látszólag igen gyakorlati szabályelv, hogy minden népiskola még mindig jobb, mint a semmi népiskola. Nem szabad engednünk, hogy a népiskola felekezeti misszióház legyen, hogy nemzetiségi izgatások fészkevé faluljon, és ezért az államnak, ha a fenyegető bajokat megelőzni akarja, törekvését még nagy áldozatok árán is oda kell irányítania, hogy a népiskolát, ezt az értékes nemzeti tényezőt a felekezetektől és nemzetiségektől magához váltsa, teljesen államosítsa, még pedig lehetőleg gyorsan. Mit jelent a népiskola az állam katonai kiválóságára, azt Ausztriában a katonai hatóságok magatartásán tapasztaljuk: főképpen nekik lehet köszönni, hogy az eredeti szerkesztésében oly kitűnő osztrák népiskolai törvény még inkább meg nem bénított, amint a reakcionáriusok akarták. A mit nemzeti fellendülésben elérni akarunk, ahhoz az alapot csak a népiskola adhatja meg, mely a lakosság tulnyomó részénél a elméleti tudást befejezéshez viszi. Javítani akarjuk közegészségi állapotainkat, ehhez első sorban a népiskolára van szükségünk, mely felébreszti a lakosság belátását s ezzel előzékenységet; emelni akarjuk a földművelést, az előképzést nyújtó népiskolára van szükségünk; fel akarjuk lendíteni a kereskedelmet, ipart akarunk teremteni, és hogy őket versenyképesse tegyük, kitűnő munkásokat akarunk nekik adni; ismét

csak a jó, az ország, minden községében működő népiskola az első elengedhetetlen előfeltétel. És ha politikai fontosságának egész teljességét akarjuk mérlegelni, akkor hallgassuk meg Adam Smith, a nemzetgazdaszat atyának nyilatkozatait, ki a „vastag tudatlanságtól és elbutulástól“ óva int, „mely civilizált államokban oly gyakran érvényesül az alsóbb osztályokban.“ „Férfi, szellemi képességeinek használata nélkül“ — mondja Adam Smith, — lehetőleg még megvetésreméltóbb, mint a gyáva és az emberi szellemnek lényegesebb részében látszik megnyomorítottnak és eltorzítottnak. Ha tehát az államnak semmi előnye sem lenne a népoktatásból az alsóbb osztályokban, az mégis teljes figyelmét érdemli meg. De előnye van, még pedig nem jelentéktelen, az államnak ezen alsóbb osztályok jobb neveléséből. Minél tanultabbak, annál nehezebben lesznek a fanatizmus és babona ámitásnak martalékaivá, melyek tanulatlan népeknél gyakran a legborzasztóbb rendetlenséget okozzák. Ezenkívül a tanult s gondolkozó nép mindig tisztességesebb és rendesebb, mint a tanulatlan és buta. Tisztelet önmagát, tehát nagyobb tiszteletet élvez előjárói részéről s ennek folytán hajlandóbb ezeket a maga részéről tisztelni. Jobb vizsgálódásra képes és könnyebben átlát a pártok önző panaszain és üzelméin, tehát nehezebben lehet alaptalan és szükségtelen ellenállásra csábítani az állam és polgárai érdekében tett rendszabályok ellen. Szabad országokban, hol az alkotmányosság és közjólét biztossága ma már attól függ, hogy a nép miként itéli azt meg, bizonynyal a legnagyobb fontossággal bír, hogy a nép ne legyen hajlandó elhamarkodva és szeszélyesen, könnyyedén itélni.

Ez bizonyosan alapos megmagyarázása és leleplezése a reakció rugóinak s legintimébb indokainak s így minden felvilágosodottabb, őszintén nemzeti érzésű magyar embernek legelénkebb érdeklődéssel s legszivelesebb áldozatkészséggel kellene támogatnia a nép helyes nevelésén fáradozó nemzeti iskola törekvését.

Hogy mily mértékben nemzeti iskolák az államosított pancsovai iskolák, hogy mennyire céltudatos a hivatott tényezők működése, ezzel majd külön foglalkozunk.

Mezőgazdaság és hitel.

Rég elesévelt szalma, — mondanák sokan, — a kik a czimet olvassák; de már az öreg gróf Széchenyi István kimondotta axiómaképpen, hogy: „a mi hasznos vagy célravezető dolog, azt soha se felesleges ismételtetni vagy ébren tartani.“

A földművelési költségvetés tárgyalása közben, mely a szokottnál élénkebb érdeklődés mellett folyt le, sok szép szó, helyes érvelés és javaslat merült felszínre, — mely körülményt — valljuk be — teljességében véve Darányi miniszter érdeme, a ki valóságos odaadással karolja fel tárczája érdekeit, de egyttal gyakorlati érzéssel mérlegeli is, úgy, hogy őt készületlen soha sem találja senki, ha arról van szó, mi módon lehetne eme vagy ama mezőgazdasági problémát megoldani, a mi természetesen már magában véve biztosítékot nyújt arra, hogy a dolog nem marad abba s nem áll meg fele útján.

Hogy az összes mezőgazdasági tényezők mozgásba hozatala felvirágoztatása és életképessége a kis birtokosok létérdekével elválaszthatatlanul kapcsolatos, senki sem fogja tagadni, a ki a viszonyokat alaposan ismeri és hogy ha első sorban a kisbirtokosok helyzetének reorganizálását tűzte ki a vezető a zászlójára. — fején ütötte a szeptet, — ám nagy feladat nehéz megoldására vállalkozott. Neki talán sikerül, ha környezete — a törvényhozás — készséggel rendelkezésre áll.

A magyar kisbirtokos az alkotmányos korszak bekövetkezése óta küzd a gazdasági válsággal, a mi ma már alig eltávolítható teherként nehezedik rá. Az erkölcsi motivumai meg vannak ennek a jelenségnek, de azoknak felsorolása nem lehet feladatunk konstatálva van a baj, — segíteni ha lehet, — ez a főczél. A mezőgazdasági szakoktatás kérdése meg van oldva, részben pedig megoldás alatt áll, a kellő ismeretek megszerzése elől ma már nem igen kárkózik el a földet művelő nép — s csak némely helyen kell még küzdeni e részben a meg nem tört jéggel, mely azonban, reméljük, nem sokára önmagától elolvad, ha a félreismerhetlen eredmények beszélnek; — hanem

TÁRCZA

Letört!

Törödékek egy sokat próbált ember naplójából.
Irtá: A volt.

Letört! Így mondják azt, ha egy jobb versenyparipa beadta a kulcsot. Fölfordult, mondják egy kevésbé nemes állat esetében. A kutya kimulik, a patkány megdöglik. Az ember „meghalt“, ha életét úgy élte is, mint egy kutya, vagy mint a nemes versenyvivő, kit előbb felmagasztalnak, aztán bukni hagyják, avagy ha életerejét az élet fertőjében pazarolta is el. Elhunyt, mondják az olyan emberről, a kinek elegendője lett volna ahhoz, hogy tovább élhessen.

Sok emberre jobban illenek az a mondás, hogy letört! Mert a paripa meghülés vagy elhibázott ugrás következtében jut a kimaradhatatlan véghez, az embert azonban más emberek a szerencsének, vagy szerencsétlenségnek, a fénynek és árnyéknak mostoha kezekkel történt elosztása törli le.

Ködös világban születtem és boruban éltem tovább, a nélkül, hogy gondoltam is volna arra, hogy talán jobb sorsom is lehetne. Aztán elvonultak a fellegek és a napsugár bearanyozta az égboltozatot, a mely fölém borult. Ekkor láttam, hogy mennyivel szebb fényben élni s az ismét visszatérő boru kínosan érinté szívemet, nagyon fájdalmasan.

A nap felé törekedtem felhőkhez szokott szememmel és magvakulva kellett szememet ismét le-

zárnom; midőn ismét felnyitottam azokat, még sűrűbb homály vett körül, mint azelőtt. A muzsát szerettem s az elhagyott. Ámort kerestem s a faura bukkantam.

A ki nem született a boldogságra, hiába próbálja azt elérni.

Hogy mi voltam? Minden és épen ezért semmi. Mi akartam lenni? Minden és semmi sem lett belőlem. Hogy mi vagyok? Egy letörtört!

Panaszkodom? Nem, csak úgy látszik, mintha panaszkodnám, Mit is ér a panasz? Miért a panaszkodás? Mert az ember elégedetlen a jelenlét s a jobb jövő olyan sokáig várta magára. De az ember mindig és mindig és szakadatlanul várja.

Épen azért nem panaszkodás az, a mit mondok, mert én már nem remélek többé, én — l-törtem. Inkább, mint az a nemes paripa, mert engem el nem áshatnak, mert még ver a pulzusom, a szívem még dobog. Így aztán érzem, hogy letörtem, a miről a paripa ebben a stádiumban már mit sem tud.

Az állatnak még ebben is jobb sorsa van, hogy akkor tör le, ha inai megszakadtak, ha halálra hül, ha vége van. Mert akkor aztán mindennek vége. Az embernél előbb a szív szakad meg, de tovább él — már a hogyan így élni lehet.

Az ember nem is egy véletlen folytán bukik el. A szerelem ismételt csalódásai, az érzelmek ismételt kigunyolása, a meg-megújuló anyagi pusztulás, a szenvedett igazságtalanság egymásra következő

esetei, a mind újabb és újabb alakban visszatérő rosszakaratú megkárosítás, jó szándékainak folytonos célzatos vagy akaratlan félreismerése, ezek és ilyenek az okok, a melyek következtében az ember letört!

Mint a versenyparipáról, úgy tréfásan a versenyen balsikerral fogadokról is szokták mondani, hogy letört! De valójában a tréfának komoly háttere van, mert a versenyterén is sokan vannak, kik más téren főnkre mentek és mivel az emberek által megcsaltaknak hiszik magukat, a lovakkal tesznek kísérletet. A lovak lábaira és tüdejére teszik föl reményüket s a lovasok gyakran ezt is gyalázzá változtatják.

S a hol a letörés egyszer kezdetét vette, ott felemelkedésre többé alig van remény. A vak szerencse elég élesen lát, hogy a bura született embert gondosan elkerülhesse, a balsors pedig az ember sarkához tapad. Játék és barátság csak csalódásokat hoznak a végromlásra kárhozottak és csak legrosszabb sejtelmek valósulnak meg föltétlen bizonyossággal. A szerencse egyedül jó, a balszerencse kísérettel jár.

Még megpróbálkozunk vele, hátha ki lehetne kerülni. Hiábavaló fáradság, a mely csak sietetti a végromlást, mert erőinket hamarabb fölemesztjük.

Még a kimuláshoz sincsen meg nyugalma az az ilyen szerencsétlenségnek, sem korai, sem örökös álmhoz. A gyilkos sorsnak ekkor is enyhítenie kell hóhérerejét, — akkor tör csak le az oly sokat próbált ember!



a mi legnagyobb gondokba ejti a kisbirtokosok helyzetével foglalkozó szakembereket — az a hitelkérdése.

Ha ugyanis ma kellene zárlatot készítenünk az 5 holdastól kezdve, az 50 holdas birtokoknál végezve a „vagyon” és „teher” állapotokról, akkor látnánk elszomorodva, — szörnyűséges dolgokat; — jobb talán, hogy nincs e részben kimerítő statisztikánk, — ha mert volna elodáztatlanul és elsőben is azon kellene kezdenünk, hogy a kisbirtokokon levő terheket 3 százalékos olesó költsénnel konvertáljuk s vegyük le azokról a rájuk rakott 9—10 százalékos adósságokat. Tudom, hogy ez az eljárás csak illuzórius lehet és még hozzá ez sem volna radikális, de ha egyéb könnyebben megvalósítható, valamint lehetne kigondolni még e valóban merész, ám illuzórius javaslatnál is, részemről inkább ajánlanám azt.

A mezőgazdasági hitel érdekében eléggé nem sajnálható a vidéki pénzüzetek azon eljárása, melynél fogva állandóan összetévesztik a mezőgazdának adott hitelt az ipar és kereskedésnek adott hitellelleggekkel, — nem ugyan járatlanságból, — de „alapszabályaink” értelmében.

Olyan helyeken ugyanis kivált, a hol jobbára földbirtokosok érdekei hozták létre a pénzüzeteket, — nem megvetendő üzleti tőkékkel — pl. itt a magyar alföldön, — nem égbe kiáltó viszásság kell ahhoz, hogy a pénzüzetek a földművelési érdekek istápolására 8—9, sőt 10 százalékra adják ki a pénzt a megszorult kisebb gazdák részére? Mig megfordítva, ha mégis kerülne kisebb gazda, a ki megtakarított néhány fillérjét kamatozás végett elhelyezi, kap érte 4—5 százalékot ugyanezen pénzüzetettől.

A busás üzleti jövedelmek mellett humanitárus tekinteteknek is kellene dominálni, mert végre is üres has nem jó tanácsadó. Ha mi lehetetlené tesszük mezőgazdaságunkat, miből táplálkozik később az ipar és kereskedelem. Nem mindig és pusztán csak egyéni érdekek tartják fenn az állami szolgálatot, ethikai, erkölcsi feladatoknak is kell közrejátszani, hogy az fennálljon és föl ne billenjen. Gyakorlati jelentősége pedig ennek az, hogy a kisbirtokos — vagyis általában a mezőgazdaságnak nyújtott hitel más természetű lévén, — más szempontból, — s nem rózsaszínű szemüvegen keresztül nézendő és bírálendő.

Ha már olesó s megfelelő földhitelt a vidéki pénzüzetek nem adhatnak, ezt a dolgot is az államnak kell a kezébe vennie és a földhitelt a mezőgazdaság igényeihez mértén szabályozni. A központba töl az apró birtokos, mikor megszorul, nem mehet, utalva van arra, hogy itt kapjon helyben hitelt, de honnan és kitől, meg milyen áron? Rákkene ez a drága hitel, melyet — meg van állapítva a betegség, — gyökereitől kell kiirtani.

Ujabb pénzüzetek engedélyezésénél ki kellene kötni, hogy azok külön földhitel előlegelési osztályt rendezzenek be, — talán olyan mintára, mint az Skóciában otthonos, — valamint tenni kell, mert a jelen rendszer a mezőgazdasági hitel ügyére nézve tarthatatlan. Hiába a tudás, az ész, a szorgalom, a törekvés, ha mindez kamatok alakjában másoknak dobja az üzleti hasznot.

A társadalomnak és egyéneinek egyenkint is más, — némileg ideálisabb érzékkel kell felkarolni összes jólétünk közös érdekét, — nehogy „egyikünk” túlságos kapzsisága tönkre juttassa a „másikunkat” — s mire aztán az „egyikünk” kiábrándul, — „másikunk” már akkor nem léven, — ennek támogatása nélkül „egyikünk” is elpusztul.

Pénzüzetek ellenőrzése.

Csak látszólag alszik a pénzüzetek, ellenőrzésének fontos kérdése. Időközönként feltámad hoszúnak látszó nyugalomból. Szerencsénk, hogy nem ismét valamelyik vidéki pénzüzetet rombadólta támasztja fel öreg álmából, hanem a theoria bajoskodik vele. Csinyán nyúl ugyan hozzá ez is, mintha félne tőle. Van is rá oka. A pénzüzetek ellenőrzése olyan, mint a 16 éves leányka kísérete; ameddig a társadalmi szokásnak hódolva azért teszik, mert 16 éves leánykát nem szoktak kíséret nélkül küldeni, addig természetes kötelességnek látszik, addig olyan, mint mikor a felügyelő-bizottság vizsgálja rendre az intézet könyveit, — de ha azért kísérik a leánykát, mert a kíséretre rászorul, nagyot néz rá a szomszéd és azt orrintja, hogy baj van. Legalább is ilyen sejtélem szállana meg az embereket, ha hallanák, hogy egyik-másik intézet könyveit egyébként is vizsgálgatják, üzletmenetét másképpen is ellenőrzik, nemcsak abban a formában, a melyben azt rendszerint a törvény és a bevett szokás szerint cselekszi meg a felügyelő bizottság. Ez az, a mitől legjobban félünk. Tudjuk ugyan, hogy máshol nem félnek tőle. Tudjuk, hogy a public accounty Angliában a legelső intézetek könyveit is vizsgálgatja; tudjuk, hogy az orosz artell ellenjegyzése nélkül nem kerül mérleg a részvényes elé; a németalföld roppant gazdag és

mintaszerűen vezetett intézeteinek üzletvitelét rendszeresen vizsgálja a nederlandsch instituut van accountants tagja; de azért mi félünk a megszólástól. Szeretjük a szabadságot és túlságosan féltékenyek vagyunk az autonómiaira. A miben kereskedelmi intézményeink megszülettek, abból a szabad levegőből rettegve lépünk ki. Nem is volna jó dolgunk, ha megteennék. Nem tudjuk, nem ártana-e küzdelmes kereskedelmi viszonyainknak jobban valamelyes zsendár-szellem, mint az a néhány lelketlen ember, a ki megkoppasztja a kezelésre hagyott intézetet. De a zsendár-szellem beavatkozásának nyűgös terhe és gyanút keltő okvetetlenkedése meg az önkényes megadás, a szándékosan hitt ellenőrzés között roppant nagy a különbség. Más a lekötött ember nyugalma, a lánczra vert békessége, mint a lelki egyensúly adta nyugalomban élő ember kiköppenést nem ismerő rendje.

Mondjuk ki egész nyíltan, hogy a legutóbbi éveknek abbeli kísérlete, miszerint pénzüzeteinket rendszeresen ellenőrizze a pártatlanság, a tudás és különös aggály nélkül is, a feltétlenül bizalmat parancsoló lelkiismeretesség; azon tört meg, mert féltük az autonómiát és mert félünk a külső beavatkozástól, mert remegünk a zsendár-szellemtől, a könnyen feltámadható gyanútól és a gazdasági élet mivoltát megtagadó reakziótól. Úgy látszik ettől fél a kereskedelmi kormány is, a mikor nem mer hozzányúlni ahhoz az aktacsomóhoz, a mely ebben a tárgyban már oda került. Ez az oka annak is, hogy a Magyar ipar- és kereskedelmi bank védőszárnyai alatt megindított mozgalom is megfenneklett, ámbátor meg volt hozzá a vidéki takarékpénztárak központi jelzálogbankjához tartozó intézetekben a kellő kíséret, az a terep, a melyen megfogamzanék a jó alkotás. De roppant bennünk a félsz. Azt hisszük, hogy ez vitte dűlőre a központi biztosító hivatal sorsát is. Féltünk a reakziótól, mely halála a gazdasági alkotások sikerének. Ha nem volna a levegő telve agresszív törekvésekkel, ha a nyomasztó gazdasági viszonyokat nem rakná meg dömmel az állami gyámkodást sürgetőknek abbeli kívánsága, hogy az állami szocializmust rá kell szabadtítani a forgalmi élet szabad alkotására; már régen megcsináltuk volna a pénzüzetek ellenőrzését. Mostanság fázunk tőle, mert a rend mögött zsendárt szimatolunk és a harmadik elem beavatkozásában az autonómia megbántásától rettegünk.

Ez okból tartjuk lehetetlennek pénzüzeteink ellenőrzésének keresztülvitelét — hivatalos közegek által. Nevezézzék ezt a hivatalt bármiféle néven, alkossa meg légyen ezt a hivatalt bárki is, de ha egyszer hivatal fázunk tőle! A bureau szelleme meg a forgalmi élet szelleme nem jó barátok. Amaz legtöbbnyire vaskalapos és praescribált szabályok szerint dolgozik; emennek életét levegője a szabadság, a konjunkturák változásához való simulás. Temperamentum kell hozzá, hogy ez a kettő megölelhessen egymást édes testvérként. A miénk már, egészen más, semhogy a kettőt párosulhatna. A magyar forgalmi élet a szabadság jegyében született: megfojtán a bürokratizmus, ha csak nem születnék ez is abból a törzsből, a melyből született volt amaz. Szeretünk ugyan a bureauban ülni, mert jó a biztos kenyér, ha sovány is, de a bureau szellemét úgy gyűlöljük, mint hajdanta a zsendárt.

Ezek a reflexiók abból az alkalmból kerültek tollunk hegyére, hogy a napokban egyik tekintélyes szaklapban a „Közgazdaság”-ban olvastuk az angol public accounty intézményének alkalmazására vonatkozó tanulmányt. 1897 ben merült föl legelőbb az angol nyilvános számvizsgálók átláptárlásának az eszméje. Akkor közre adott tanulmányokban részletesen is ismertették ennek mivoltát. De ne ijesszük meg bureaubal a forgalom szabad levegőjében felnőtt alkotásokat. Csak hivatalt ne adjunk nekik, legfőbb csak olyant, a minőt maguk csináltak maguknak! Az állami szocializmus roppant gyomrába ne vigyük bele azokat az életerős alkotásokat, a melyeknek megöljöje a gyámkodás. Szülessék meg a tudás fáján, a maga erejéből az az édes gyümölcs, a melybe szívesen harap bele mindenki, mert nem parancsolják rá, hogy a jó emésztés érdekében meg kell ennie.

A pénzüzetek és biztosító intézetek a maguk szántából, autonómiájuk féltékeny őrizete mellett, a maguk ellenőrzése alatt csinálják meg a magyar számvizsgálók egyesületét. Adják meg nekik azt a formát, a mely nekik a legkellemesebb, a melyben életerős alkotásnak csinálhatják meg az önszántukból önmagukra vett ellenőrző beavatkozást. Ne avatkozzék bele se törvény, se miniszterium, se senki más. A magyar pénzüzetekre és biztosító intézetekre nem szabad rájuk diktálni mást, mint a mit a gazdasági érdekek liberális felfogása megkíván. A többit végezzék el maguk. Ennek pedig legnagyobb módja az angol public accounty intézménynek, a mi viszonyainkhoz mért átláptárlása. Ezt tették a németalföldiek, ezt az oroszok és ezt az olaszok. De nem szolgálai módon, hanem mindegyik a maga szükségletéhez formáltan. Évek óta tanulmányozgatva mind a négynek munkásságát, ránk nézve csak az alapszámát találok alkalmazhatónak, vagyis azt, hogy alkossunk megfelelő képzettségű férfiak szövetségéből olyan társaságot, a melynek létfeltétele a tudás és a feltétlen egyéni megbízhatóság. Alkossák pedig a társaságot a budapesti pénzüzetek, mint alapító tagok, legyenek rendes tagjai a vidéki pénzüzetek, működő tagjai pedig numerus clausussal azok az elméletileg és gyakorlatilag egyaránt képzett, feltétlen megadást parancsoló karakterű férfiak, a kiket az alapítók és a rendes tagok kiküldött bizottsága bevélaszt. A működő tagok képezésként az akadémiát, a melynek tagjai időközönként a rendes tagok inté-

zetében, az igazgatóság és a felügyelő-bizottság jogkörének teljes respektálásával, de inkább ezeknek a megnyugtására, felülvizsgálatokat végeznek. Felülvizsgálataikról az igazgatóság adjon jelentést a közgyűlésnek, felülvizsgálataik alapján készülő évenként a pénzüzetek statisztikája; felülvizsgálataik kellő publikálásáról vegyen tudomást a záloglevélvásárló és biztosító közönség.

Nem közölhetünk itt kimerítő alapszabálytervezetet. Csak rá akartunk mutatni arra a formára, a melyben miniszteri beavatkozás, törvényes intézkedés nélkül, autonómiájuk keretében, önszántukból megcsinálhatnák intézeteink azt az ellenőrző fórumot, a melynek munkája nem volna teher, nem keltene gyanút, nem fájna, nem bosszantana, de büszke félszke lenne a szabad rendelkezés jegyében megszületett feltétlen és érdektelen ellenőrzésnek, meg meleg ágya a tudásnak.

Egy lépést előre!

Ez a felhívás azokhoz szól, a kik tisztában vannak a szövetkezetek céljaival; azokhoz, a kik tudják, hogy az emberek tömörülésének mélyebbre ható célja is lehet, mint a fogyasztás szabályozása, az értékesítés szervezése, vagy a kisember hitelviszonyainak javítása.

Nehéz manapság egy csomóba gyűjteni az embereket. Oly világot élünk, a melyben az én a főtenyező; kiki a saját céljait szolgálja. A hány ember, annyi érdek, annyi különböző cél. Szinte tüneményesnek mondhatjuk tehát a szövetkezetek munkáját. Sikerült száz és száz embert egy közös eszme szolgálatába gyűjteni. Igaz ugyan, hogy ez a közös cél olyan, a melyért külön-külön úgy is küzd minden ember a világon.

Amde épp a szövetkezetek igazolják a legfényesebben, hogy az egyesek sokszor meddő küzdelménél mennyivel nagyobb hatású a szervezettek, a tömörültek munkája.

Kár tehát megállni a félúton. Ha sikerült a hitel, fogyasztási és értékesítési viszonyok szabályozására száz és száz ember lelkébe egy gondolatot lehelni, menjünk egy lépéssel tovább. Vannak a társadalmi életben még más feladatok is, a melyek megvalósítását egy ember meg sem próbálhatja, de többek vállvetett munkája célhoz vezethet.

E feladatokat elősorolni talán fölösleges is volna. Jelszavunk: reformálni kell alapjában véve a társadalmat. — A mi tehát e jelszó keretén belül van, az mind feladatát képezheti szövetkezeteknek.

Természetes, hogy előlről kell kezdeni. Ma még a szövetkezetek a gyermekkorukat élik; eszközeik kicsinyek; erejük kifejlesztésre vár. Képességüket meghaladó társadalmi reformokba boesátkozniok döröszke volna. De az átalakítás nagy munkáját előkészítheti, megkezdheti kevés kivétellel talán valamennyi.

Az a kérdés: hogyan? Itt van példának néptünknek a szellemiekben való elmaradottsága. A kultúr-nemzetek sorában e tekintetben nagyon is hátravagyunk. Állítson föl egy-egy szövetkezet olvasótermet, a hol tagjai hasznos és szórakoztató könyvekből gyarapíthatják ismereteiket, vagy pedig tartsanak a szövetkezet összejövetelein oktató s erkölcsnemesítő felolvasásokat.

Ki ne ismerné továbbá azt az emberitő szörnyeteket, a melynek a neve pálinka s a mely különösen a szegényebb néposztály köréből szedi áldozatait? Hát ez ellen ne lehetne felvenni a közdelmet? Dehogyan nem. Alakítsanak a szövetkezetek saját kebelükben mértékletességi egyleteket. Külföldön egész faluk, sőt városok lakossága vette fel a harcot a pusztító rém: a pálinka ellen. A szövetkezetek tagjai annyival is könnyebben tehetik ezt, mivel őket máris testvéries egyetértésben találja egy másik cél.

De menjünk tovább. Örökös a panasz, hogy földművelő néptünk el van maradva a gazdálkodás terén. A modern földkulturának sem módját, sem eszközeit nem ismeri. Ezen a bajon miért ne segíthetnének a szövetkezetek? Szerezzeék be közösen a jobb és újabb gazdasági gépeket, a műtrágyát s más oly dolgokat, a miktől a jövedelem fokozását lehet várni.

Honosítsák meg továbbá maguk közt a házi ipart, hogy a gazda és háznépe legalább a házkörüli dolgokat elvégezhesse idegen segítség nélkül. Idővel, ha egy faluban kifejlesztették a házi ipart — a szövetkezet vásárra is viheti az így készült portékát s tagjainak állandó téli keresetét biztosíthat.

Amint mondtuk, a magyar szövetkezeti ügy ma még csak serdülő ifjúhoz hasonlít, amde épp a serdülő ifjúnak hivatása az, hogy a komoly reális célokon kívül megtanuljon a magasabb erkölcsi célokért is lelkesedni s azok érdekében tenni, küzdeni és fáradni is. Hisszük azért, hogy a most elhangzott szöveget nem marad meddő s a magyar nép, a mely példátlan buzgósággal s nem csüggedő kitartással szitt és siet ma is a szövetkezetek bástyái mögé: bizonyára rájön arra, hogy a rég óhajtott, jobb és szebb jövőt legkönnyebben e bástyákon belül szerezheti meg magának.

Tegyünk hát egy lépést előre!

H I R E K.

Bucsu lakoma. A városunkból távozó Hódy Antal dr. ügyvéd, városi törvényhatósági bizottsági tag s lapunk volt első felelős szerkesztője tiszteletére pönteken este fényesen sikerült bucsubankettet rögtönöztek nagyszámú jó barátai és tisztelői a Weiszszálló éttermében. Szívélyes és bensőségteljes volt a bucsu-ünnepély egész lefolyása, mely híven tükrözte vissza azt az őszinte szeretetet, ragaszkodást és nagyrabecsülést, melyre a távozó jeles ügyvéd, úgy szűkebb hatáskörében, valamint a városi közéletben és a társadalomban kifejtett önzetlen és eredményes tevékenységével annyira érdemesé tette magát. Ezeknek az érzelmeknek adtak kifejezést a bankettben nagyszámú felhangzott felköszöntők is, melyeknek sorát dr. Sesitinszky Adolf ügyvéd nyitotta meg, az ünnepeltnek ügyvédi, köztörvényhatósági és társadalmi működését méltányolva. Utána Fa István ref. lelkész, Barbierik Titus felső kereskedelmi tanár mint a Társaság igazgatója, Scholmáshy Adolf törvényszéki bíró, dr. Wittigschlager Rezső orvos, Roth Ferenc városi tanácsnok, Pethes Béla albiró, Lambrecht Péter áll. tanító és Wolf István állomásfőnök mondtak tosztokat, mindegyikben Hódy Antal dr. más-más érdemét kiemelve, mire az ünnepelt hosszabb beszédben elrészletlenül válaszolt a szeretetnek és tiszteletnek eme megható nyilvánulásaira. A barátságos bucsulakoma a legkedélyesebb hangulatban éjféltájt tartott. Hódy Antal dr. távozásával, ki ma délután utazik működése új színhelyére Szegedre, városunk közéletét és a magyar társadalmát nagy veszteség éri. Mindkét téren nélkülözni fogjuk az ő genialis tehetségét, önzetlen hazafias működését, melytől különösen a magyarság érdekében mindig lelkesedéssel érvényesített. Barátai körében azonban szinte pótolhatlan őrnt hagy maga után. Kívánjuk a közügyek lelkes munkásának, a kitűnő arany szívű barátának, hogy tőlünk távol lelje meg fokozottabb mértékben mindazt, a mi igaz magyar embert boldoggá tehet.

Áthelyezés. Az igazságügyminiszter Bartha Kálmán törvényszéki albirót Alibunára, mint végleges székhelyére, rendelte ki. Bartha Kálmánban a törvényszék szorgalmas, képzett bírót, a magyar társadalom pedig egyik kedvelt tagját veszíti el. Sajnáljuk távozását.

A pancsovai tanfelügyelőség vezetője Faragó János kir. segédtanfelügyelő tegnap este városunkba érkezett. Az új tanfelügyelő még március hó folyamán kezdi meg itteni működését.

Gyűlés. A Gromon Dezső magyarnyelvterjesztő egyesület igazgatósága múlt csütörtökön ülést tartott, melyen kimondta, hogy a társaskörrel együtt március 15-ki ünnepélyt rendez. A rendező-bizottságba az igazgatóság kebeléből Dózs Imre I. igazgatót, Sztodola Pál titkárát s Reich Gábor pénztárost küldötte ki. A társaskör Barbierik Titus, igazgatót, Faragó Lajos s Fodor József vál. tagokat küldte ki az ünnepélyt rendező bizottságba. Ugyanezen ülésen tárgyalta a Gromon Dezső egyll. igazgatótanácsa a délvidéki színészet ügyét is s határozatilag kimondta, hogy megbizsa az igazgatóságot a színügyi bizottság megalakításához szükséges lépések megtételével.

Halálozás. Kéler Elek, nagybecskereki tekintélyes ügyvéd, Torontálvármegye törvényhatósági bizottságának tagja 61 éves korában váratlan elhunyt. A boldogultban, kinek városunkban is számos tisztelője volt, Nagybecskerek nemcsak egy kitűnő jogászt, hanem társadalma egy kiváló magyar alakját veszítette. Temetése óriási részvét mellett február hó 27-én ment végbe Nagybecskereken.

Kinevezés. Ifj. Gáspár Károly a pancsovai kir. adóhivatal gyakoronoka, derék földlínk, a dicsőségmentmártoni kir. adóhivatalhoz adóhivatali tiszté neveztetett ki. Gratulálunk!

Tánkötelesek összeírása. A város területén levő óvoda- és tanköteles (3-15 éves) gyermekek 1901/2 évi összeírását a városi tanács elrendelte. Az összeírással Vuics Sándor, Tomics Dusan, Sztodola Pál és Lambrecht Péter állami tanítók bíztattak meg.

Halálozás. Városunk egyik köztisztelőnek örvendő veteránja kezéből hullott ki hétfőn délelőtt a vándorbot s költözött el oda a közkeveltségnek örvendő 74 éves agg, a honnan nincs visszatérés. Farkas József a róm.-kath. egyház község kiérdemelt karnagya, a Männergesangverein hosszú éven át volt karmestere, ugyanazon egyet tisztelőbeli tagja s tiszteletbeli karmestere, zongoramester hűnyta le örökre szeméit. Temetése szerdán délután volt a közönség óriási részvéte mellett. A Männergesangverein külön gyászjelentést adott ki s gyönyörű koszorút tett volt karmestere koporsójára s temetésén testületileg vett részt, szebbnél-szebb halotti énekekkel búcsuzván el szeretett tisztelőbeli tagjától s karmesterétől. Legyen neki könnyű az anyaföld!

Közgyűlés. Az ág. hitv. ev. egyház közgyűlését, mely közbejött akadályok folytán a múlt vasárnapon nem volt megtartható, f. hó 10-én, jövő vasárnap u. 2 órákor tartandja meg.

Segély. A temesvári kereskedelmi és iparkamara a helybeli kereskedő s iparos tanoncz iskolák számára a gondnokság kérelme folytán a folyó évre 800 korona segélyt adományozott. Bár már az állam is folyósítaná az iskola fenntartására s tanerők díjazására szükséges összeget, hogy a nevezett iskolákban működő tanerők jól megérdemelt s megszolgált tiszteletdíjukat végre megkapják, mert még eddig az illetők a folyó tanévre nem kaptak fizetést, s így nem csuda, ha az illetők zugalódnak. Nem is értjük a ministerium csigalépésnél is lassúbb eljárását ez ügyben. Talán takarékoságra, nagy éhezésre akarják a tanítókat odafönn szoktatni. Jó volna meggondolni, hogy a tanítók nincsenek a VI. vagy VII. rangosztályba

sorozva s szükségük van minden fillérre, melyet becsületes munkával megkeresnek, s nem töképenzesek, hogy a magyar államnak kamat nélkül hiteljezenek.

Adományok a népkonyhanak. A lefolyt héten a népkonyha javára a következő adományok folytak be: Jablonszky Miklósnétól 5 kgr. zsir, Maximovics Annától 2 üveg paradicsom és zöldség, Weifert Zsófiától 10 kgr. rizs és 10 kgr. dara, Volltmann Edétől, Huber Jánostól, pancsovai hengermalomtól 1-1 zsák liszt, Bezeghy Miklósnétól 50 kgr. burgonya, 5 üveg paradicsom, Kreutz Károlynétól káposzta, N. N.-től 5 1/2 kgr. zsir, 7 kgr. vöröshagyma, Huber Frigyesztől Mramorákról 110 kgr. liszt, Karakasevics Vladimirtól 22 kgr. bab; készpénzben adott Fischgrund Adolf 7 koronát és Löwy Kóbi 6, Friedl A. 2 koronát, Fischer M. 40 kl. burgonyát és 8 üveg paradicsomot adott. Fogadják a nemes adakozók az egyesület őszinteköszönetét.

Purim-estély. Az izraelita templom-dalegyesület f. hó 9-én a Trombitában táncszal egybekötött purim-estélyt rendez, melynek műsora a következő: 1. Szentimay: A Roué, férfiak zongorakísérettel; 2. Reutter Ottó: Martha; solo, előadja Altwer Alfréd; 3. Drexler Károly: Sie sucht einen Mann; 4. Ernst Simon: Auf dem Vogelschiessen, férfiak. Az előadást tánc követi. Belépti díj: személy-jegy: 2 kor. családjegy: 4 kor. A pártoló tagok személyenként 1 koronát fizetnek.

Vizsga. A nagy-becskereki gépkezelő s gépfűtőket vizsgáló bizottság N. Becskereken f. hó 5-én d. e. 11 órákor tart a m. k. állami építészeti hivatalban vizsgát. Vizsgálni akarók nevezett hivatalnál a vizsga napjáig d. e. 9 óráig jelentkezhetnek, mit az érdeklődőknek ezennel tudomásukra hozunk.

Hirtelen halál. Szávicz Perszida, kofa szerdán reggel az almási úton öszezessett s rögtön meghalt. Gutaütés vetett véget életének.

Lopás. Kugler Katalin Ráday utcai lakásából még január 14-én emelte valaki az összes ágyneműt. A tettes most Tereguza Vazul személyében hurokra került és egyelőre a rendőrségi börtön kemény fekhelyén elmekedik a vánkosok puhaságáról.

Hajózás megnyitása. A Pancsova-Belgrad-Zimony közt közlekedő helyi hajó járatok március hó 2-án újból megnyiták. A hajók egyelőre a Duna parton (elővesztéglőn) kötnek ki.

Rendelet a jöteknysági egyesületekről. Széll Kálmán mint belügyminiszter körendelelet bocsátott ki a törvényhatóságokhoz s elrendelte, hogy az úgynevezett kiházasítási és hasonló egyesületek sikeres működése, valamint a tagok érdekeinek megóvása szempontjából jövőben az alapszabályokat ne hozzáterjeszék föl, hanem utasítják az egyesületek vezetőit, hogy az alapszabályokat a kereskedelmi törvény rendelkezéséhez képest dolgozzák át s azokat a kereskedelmi czígyjegyzékbe leendő bejegyzés végett az illetékes törvényszéknek mutassák be. Utasítja továbbá a miniszter a törvényhatóságokat, hogy a vagyon kezelését évenként a számvévség kiküldöttje által rendszeresen vizsgálta meg és szabálytalanság esetén azonnal jelentést tegyen, hogy az illető egyesület felosztható legyen.

Iparfelügyelőség Temesvárott. Hegedűs kereskedelmi miniszter a kazánbiztosítási állások beszüntetésével március elsejétől kezdve nyolcz új iparfelügyelő-séget állít föl az országban, jobbára azon kamarák székhelyein, hol még ilyen hivatalok nem voltak. Az eddigi 9 iparfelügyelőséggel tehát a hivatalok száma az országban 17 lesz. Új iparfelügyelőséget kapnak márcziustól kezdve a következő városok: Brassó, Miskolcz, Temesvár, Sopron, Besztercebánya, Pécs, Nagyvárad és Fiume. Az új iparfelügyelők és segédiparfelügyelők az eddigi kazánbiztosok sorából már ki vannak nevezve és a napokban lesz ez közhírré téve. Az iparfelügyelőségek tisztli létszámát a szerint emelik, a mekkorra a kerület és ebben lesz a kazánok száma.

A főszorozást Torontálmegyében a következő rendben tartják meg: Nagy-Kikinda (járás) márczius 1., 2., 4. és 5-én. Állításkötelesek száma 695. Polgári elnök Jankó Agot. Nagy-Kikinda (város) márczius 6., 7. és 8-án. Állításkötelesek száma 502. Elnök dr. Dellimanics Lajos. Török-Becse márczius 11., 12., 13., 14., 15. és 16-án. Az állításkötelesek száma 1212. Elnök Karacsonyi Andor. Párdány márczius 18., 19., 20. és 21-én. Állításkötelesek száma 661. Elnök Jenovay Imre. Módos márczius 23., 26., 27. és 28-án. Állításkötelesek száma 653. Elnök Gyertyánfy László. Bánlak márczius 29., 30. és április 1-én. Állításkötelesek 642. Elnök báró Gudenusz Ernő. Alibunár április 3., 4., 9. és 10-én. Állításkötelesek 767. Elnök dr. Dellimanics Lajos alispán. Antalfalva április 12., 16., 17., 18., 19. és 20-án. Állításkötelesek 1235. Elnök Paulinyi Samu. Pancsova április 22., 23., 24., 25., 26. és 27-én. Állításkötelesek 1103. Elnök Botka Béla. Nagybecskerek (járás) márczius 14., 15., 16., 18., 19. és 20-án. Állításkötelesek 1180. Elnök Botka Béla. Nagybecskerek (város) április 18., 19. és 20-án. Állításkötelesek 515. Elnök dr. Kiss János. Nagy-Szent-Miklós április 17., 18., 19., 20., 22. és 23-án. Állításkötelesek 1106. Elnök gróf Nákó Kálmán. Hlyettes elnök gróf Nákó Sándor. Török-Kanizsa április 25., 26., 27., 29. és 30-án. Állításkötelesek 936. Elnök Schölpe Vilmos. Perjámos ápr. 22., 23., 24. és 25-én. Állításkötelesek 657. Elnök Rónay János. Csene április 26., 27., 29. és 30-án. Állításkötelesek 863. Elnök Csávossy Gyula. Zsombolya márczius 7., 8., 9., 11., 12. és 13-án. Állításkötelesek 1151. Elnök dr. Ferch Ödön.

Hasasulandók. Bancos Páter r. kath. papucos és Erdélyán Katalin g. kel. — Ifj. Hetzel Lajos ág. ev. szijgyártó és Scherer Anna ev. ref. — Dobrojevics György g. kel. gabonakereskedő és Mohora Flóra g. kel. — Tereguza Vazul g. kel. kisbírtokos és Jakovlyev Hajnalka g. kel. — Stúlyi Sándor r. kath. gyalogos katona és Pignieczky Mária r. kath.

Chief-Office 48, Brixton-Road, London SW.

Thierry A. gyógyszerész
vérképző és tápláló valódi

Hämatin-pasztillái

a legmegbízhatóbb szer a vérszegénység, sápadtság és ezek következményeinek megszüntetésére. Kerüljük a gyomoridegek túlzogatását és tompitását előidéző nehéz vasborok használatát és alkalmazzuk csupán ezen enyhe, könnyen emészthető pasztillákat. Minden doboznak a készítő aláírásával kell ellátva lennie. Egy doboz ára 4 korona, mely összegnek postautalványon való előleges beküldése után díjmentesen eszközli a küldést

Thierry A. gyógyszerész balzsam-gyára
Pregradában, Rohitsch-Sauerbrunn mellett.

Közgazdaság.

Harez a gyomok ellen.

Mindenki előtt ismeretes az az óriási kár, a melyet a gyomok okoznak kulturnövényeinkben; elnyomják ezeket fejlődésükben, elveszik tőlük a világságot, melegeit és nedvességet, tanyájánul szolgálnak a különböző növényi ellenségeknek; rovaroknak és gombáknak s végül nem ritkán veszélyeztetik embernek és állatnak egészségét egyaránt.

A gyomoknak ezen sokoldalú káros tulajdonsága kötelességünkkel teszi, hogy azok elszaporodását gátoljuk, azok ellen hadat üzenjünk. De hogyan lehetséges ez, — méltán felteheti valaki a kérdést — mikor a legtöbb esetben jóformán azt sem tudja a gazda, hogy miként került a gyom az ő földjébe? Olyan vetőmagot használt fel, a melyben egy szem idegen mag sem fordult elő s mégis diszesebb a földje a sok színpompában tarkázó gyomnövény virágától, mint ama növénytől, a melynek termelését czélba vette. E kérdésre válaszunk az, hogy igenis lehetséges, mert a gyommag nemcsak a vetőmaggal kerülhet a földbe, hanem egyéb úton is a trágyával, a begyomosodott mesgyék s árokpartokról a szél s víz közvetítésével s ugyanezekről a madarak ürülékével stb., szóval olyan úton-módon, a melyek eredetét ha ismerjük, a kellő védekezési eljárásokat is sikerrel foganatosíthatjuk.

Nézzük tehát, minő eszközökkel, minő fegyverekkel kezdhethetjük meg a harcot?

Az első főszerző a tiszta vetőmag alkalmazása és helyesen kezelt trágya felhasználása. Az elsőt bizonyítgatnunk felesleges, mert hiszen mindannyiunk előtt ismeretes azon közmondás igazsága „A ki ocsút vet, gyomot arat”; a mi pedig a másodikat illeti, vonatkoztatjuk ezt a trágyakezelés azon szabályára, hogy magtári, raktári, szérűskertbeli s takarmány-előkészítőhelyiségekben szőpredéket, szemetet a trágyatelepre vinni nem szabad, mert azokban csak a gyommag, a melyek a trágyatelepre kerülve, csiraképeségüket nem veszítik el, s így akkor, a midőn a trágyát földünkre visszük, kihordjuk azzal egyidejűleg a gyomok millióinak csirait is.

Második fegyverünk a gyomok ellen: a helyesen összeállított vetőförgő s ezzel kapcsolatban helyes talajművelési rendszer. Szokásban van kulturnövényeink között ama megkülönböztetést tenni, hogy azok részint gyomnevelők, részint gyomfogyasztók. Bár e megkülönböztetés a szó szoros értelmében nem a leghelyesebb, mégis van annak némi alapja, a mennyiben tapasztalásból tudhatjuk, hogy egyes kulturnövények között a gyomok tényleg elszaporodnak, míg másokban a gyomok fogynak. De miért? Azért, mert utóbbiak vagy rendszeres megmunkálásban részesülnek tenyész idejük alatt pl. a kapásnövények vagy pedig korán lekerülnek a talajról akkor, a midőn a közöttük előforduló gyomnövény még magot nem érlelhetett pl. egy némely takarmány-növény. Ha tehát mi a vetőförgőben a növényeket akként helyezük el, hogy gyomnevelőket pl. gabonaféléket gyomfogyasztók pl. kapás vagy korai takarmány követnek, úgy ebben egy biztos eszközt birunk a gyomok kevesbitésére, különösen akkor, ha ügyelünk egyuttal talajművelési rendszerünkben követendő azon, már sokszor haugoztatott szabályra, hogy a tarlót — ha csak lehetséges — ideje korán, de minden körülmények között sekélyen szántuk fel. A szántásra vonatkozólag még azt is jó megjegyezni, hogy annak időpontja akkora essen, midőn a föld nem túlságosan nedves, továbbá hogy gyomos földek megművelésénél az eke előhántóval legyen felszerelve s hogy szántás után a földet ne csak boronáljuk, de hengerezük is.

Harmadik eszközünk a gyomok ellen: a sűrű vetés.

Tapasztalásból tudhatjuk, hogy az őszi vetésekben rendszerint kevesebb a gyom, mint a tavasziakban, mert az őszielőkben a még őszzel kikelt gyomot elpusztítja a fagy s ugyanazokban a csak tavasszal kikelt elnyomja maga a vetés, a mely ez időre már szép sűrű. Igaz ugyan, hogy sokszor maga a tél zordsága is közrejátszik, hogy egy sűrű őszi vetés tavaszra megrikkuljon elannyira, hogy már-már annak kiszántására kell gondolnunk. Ily esetben, ha csak nem túlságosan silány a vetés, ne hamarkodjunk el a dolgot s ne fogjunk az azonnali kiszántáshoz, mert vagy a pótvetésben vagy a műtrágyában van oly eszközünk, a melyekkel a bajon segíthetünk. Ha a ritkulás nem nagymérvű, segít a chilisalétrom, mint fejtrágya: ha ellenben már nagyobb, akkor vagy a hasonló növény magjával vagy más kulturnövény magjával pótvetést eszközölünk. Ritka őszi búzát tavaszi búzával ritka őszi rozstot tavaszi rozssal javítjuk; vagy pedig herefélével pótoljuk, hogy mégis némi termést kapjunk s a gyomok elszaporodását is megakadályozzuk.

Hirdetések.



A Balaton Halászlati Részv.-Társ.

SIÓFOKON
szállít Siófokról különféle módon készült
finoman páczolt heringfajta
halakat

4 literes hordóban vagy bádog dobozban két koronáért
„Rollmops“
göngyölt heringet 2 korona 40 fillérért utánvétellel
öt hordó vagy bádogdobozban felül vételnél
10% engedmény. Továbbá:
fogast, kristály kocsonyában
1/4 1. 2. 4. literes dobozban
1,30. 2.—. 3.—. 5.— koronáért 3-1

A Richter-féle
Horgony-Pain-Expeller
Liniment. Capsici comp.
egy régi kipróbált háziaszer, a mely már több mint 30 év óta megbízható bedörzsölésül alkalmazatik köszvénynek, csúznál és meghűléseknek. Intés. Silányabb utazatok miatt bevásárláskor mindig figyelemmel legyünk a „Horgony“ védjegyre és a „Richter“ cégjegyzésre.
80 f., 1 k. 40 f. os 2 k. árban úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. Főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapest.
Richter F. Ad. és társa,
csász. és kir. udvari szállítók,
Rudolstadt.

140. szám
végreh. 1901.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 101. §-a értelmében ezennel közzhírré teszi, hogy a pancsovai kir. járásbíró 1900. évi Sp. IV. 428/8 számú végzése következtében Feymann Gyula ügyvéd által képviselt Für Károly javára Weisz Henrik ellen 222 kor. s jár. erejéig 1901. évi február hó 5-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 1206 koronára becsült butorok, vas pénzes szekrény és egyebekből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak

Mely árverésnek a pancsovai kir. járásbíró V. 186/1901. számú végzése folytán 222 kor. tőkekövetelés, ennek 1900. évi november hó 10. napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 114 kor. 60 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Pancsován adós lakásán leendő eszközzésére 1901. évi márczius hó 13. napjának d. e. 9 órája határidőül kitzetnek és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Pancsován, 1901. évi február hó 24. napján.

Bossán,

kir. bírósági végrehajtó.

170. sz.
vh. 1901.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 101. §-a értelmében ezennel közzhírré teszi, hogy a pancsovai kir. törvényszék 1900. évi 5951. számú végzése következtében Dr. Scheidl Emil ügyvéd által képviselt Pancsovai Népbank javára Makszimovics Szófia ellen 3089 kor. 40 fill. s jár. erejéig 1900. évi szeptember hó 15-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1018 koronára becsült butorok, tákrók, képek és egyebekből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a pancsovai kir. bíróság V. 219/2 1901. számú végzése folytán 3089 kor. 40 fillér tőkekövetelés, ennek 1900. évi május hó 25. napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltódíj — eddig összesen 133 kor. 55 fillérben bíróilag már megállapított és 4 kor. 40 fillér árverés kitzési költségek erejéig Pancsován adós lakásán leendő eszközzésére 1901. évi márczius hó 6-ik napjának d. e. 10 órája határidőül kitzetnek és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Pancsován, 1901. évi február hó 19. napján.

Bossán,

kir. bírósági végrehajtó.

3194. szám.
1901. tkv.

Póthirdetmény.

A pancsovai kir. tvszék mint tkvi hatóság közzhírré teszi, miszerint az Albina takaré- és hitelintézet végrehajtónak Boszika Adám és Boszika György ozorai lakosok végrehajtást szenvedett elleni 320 kor. s jár. iránti végrehajtási ügyében 1827/901. sz. a kibocsátott árverési hirdetményben az ozorai 4298. sz. tkvben foglalt:

- 1) I. d. 102. hrsz. 4 h. I. o. szántóra . . . 1610 kor.
- 2) II. " 102. " 4 " II. " " . . . 597 "
- 3) III. " 102. " 4 " II. " " . . . 586 "
- 4) IV. " 102. " 4 " h. I. o. kaszálóra . . . 734 "
- 5) I. " 63. " 2 h. I. o. szántóra . . . 826 "
- 6) IV. " 19 " 2 " h. II. o. kaszálóra . . . 796 "
- 7) 186. hrsz. 5 hold II. oszt. 1592 "
- 8) 19. " 2 " h. II. " " . . . 796 "
- 9) 160. " 400 " -öl kertre 72 "
- 10) hrsz. nélk. 576 " " " " 136 "
- 11) 182. hrsz. 800 " szőlőre 376 "
- 12) 142. " 686 " " " " " 288 "
- 13) 172. szám házra és 800 " -öl házhelyre . . . 560 "

kikiáltási árban Ozorán 1901. évi évi május hó 25. napjának d. u. 2 órájára kitzött árverés az 1881. évi 60. t.-cz. 167. §-a alapján Visnyiczky Mileva végrehajtató érdekében és 400 kor. tőke követelése és járuléki kielégítése végett megtartatni fog.

Kelt Pancsován, 1901. évi február hó 22-én a kir. tvszék tkvi hatósága.

Bartha,

kir. tv' bíró.

Pártoljuk a magyar ipart!

Legjobb Csontlevélpapír
az
„Adria“

HAZAI GYÁRTMANY!

Versenyez a külföld elsőrendű készítményeivel

parisi kiállítás
az „Arany érem“-me
kit. n. t. o. v. e.

KESZITI

Csász. és kir. udvari szállító

RIGLER JÓZSEF EDE
PAPIRMŰGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPESTEN.

Kaphatók:
Wittigschlager C., Jovanovics Testvérek, Kohn Samu stb. cégeknél.

Nélkülözhetetlen és fölülmúlhatlan. hatásában csalhatatlan.
Világárúczikk, kivitel az összes országokba.
Chief Office 48. Brixton Road, London S. W.

A legmegbízhatóbb, legjobb s az egész világon dícsért és legkeresettebb házi-szerek

THIERRY A. Balzsamja.

Fölülmúlhatlan minden mell-, tüdő-, máj-, gyomor- és minden belső betegségeknek. Külsőleg a legeredményesebb

„Sebgyógyszer.“

Valódi az összes művelt államokban bejegyzett zöld apácavédjeggyel és tokzárral a cég és „allein echt“ szók nyomásával. Evi előállítás bebizonyítható 6 millió füveg. Postai bérmentes szállítással 12 kis, vagy 6 kettős füveg 4 korona. — Egy literes füveg ismeretetés és a világ összes országaiban levő raktárak jegyzékével 1 kor. 20 fillér. Szétküldés csak az összeg előleges beküldése mellett.

THIERRY A. Százlevelű-rózsa-kenőcse
(úgynevezett csodakenőcs) elérhetlen szívóerővel és gyógyhatással! Műtétet rendszeren feleslegessé teszi. Ezen csodabalsamnal egy 14 éves, gyógyíthatatlannak jelentett esonstú, legutóbb pedig egy 22 éves súlyos, rákféle betegség gyógyított meg. Hatása antiseptikus és gyors, minden nemű sebnél és gyuladással enyhítést, hűtést és teljes gyógyulást hoz. Gyorsan puhítólag és osztatólag hat és minden, bármily mélyen behatolt minden nemű idegen testől biztosan megszabadít. Egy tégely a pénz előleges beküldése után bérmentve 1 kor. 80 fillér. Nagyobb rendeléseknél olcsóbb. — Evi kimutatható készítés 100.000 tégely.

Mindkét szerről egy egész irattár közzétek fekszik eredetiben a világ összes országaiból betekintés végett. — Kérüljön mindenkit bármily utazatot és vigyázzon a minden tégelyre beégett czégre „Apotheke zum Schutzengel des A. Thierry“. A hol nincs raktár, ott ne tessék magát hamisítványok, vagy állítólag egyenértékű készítmények megvételére magát rábeszélni hagyni, hanem tessék egyenesen a következő czimen rendelni:

Apotheke A. Thierry's Fabrik in Pregrada bei Rohitsch-Sauerbrunn.
(Az osztrák államhivatalnokok szövetségének szállítója
Contractor of the War-Office and the Admiralty, London.)

Ezen **„IDEAL“** szivarkapapír teljes **100 lapocskát** tartalmaz. Tehát a te jó 2 krajczárodért ne fogadj el oly papírt, mely nem tartalmaz 100 lapot és szitványabb.